

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/231/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4119214008
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4119214008.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Malíkovej a sudkýň JUDr. Lýdie Gálisovej a JUDr. Sone Vackovej, v právnej veci žalobkyne: L.. Z. H., narodená XX. XX. XXXX, trvalo bytom A. 42, D. proti žalovanému: L.. H. H., narodený XX. XX. XXXX, bytom A. XX, D., o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalobkyne proti uzneseniu Okresného súdu D. (ďalej „súd prvej inštancie“) zo dňa 20. novembra 2019 č.k. 7C/104/2019-32 (ďalej „uznesenie súdu prvej inštancie“), takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie m e n í tak, že:

- 1/ žalovanému L.. H. H., nar. XX. XX. XXXX nariaďuje, aby do rozhodnutia súdu vo veci samej dočasne nevstupoval do rodinného domu na adrese Z. X v D. W., nachádzajúceho sa na parcele číslo XXXX/XX pre katastrálne územie W. a na príľahlú parcelu registra „C“ číslo XXXX/X orná pôda o výmere 737m², ktorá je evidovaná na LV č. XXX pre katastrálne územie W.,
- 2/ žalovanému L.. H. H., nar. XX. XX. XXXX nariaďuje, aby sa nepribližoval k žalobkyni L.. Z. H., rod. Z., nar. XX. XX. XXXX, a to na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov,
- 3/ ukladá žalobkyni, aby v lehote 20 dní od doručenia tohto uznesenia podala na Okresnom súde Nitra žalobu o vylúčenie žalovaného z užívania rodinného domu na adrese Z. X, D. W., postavený na parcele číslo XXXX/XX pre katastrálne územie W., na príľahlú parcelu registra „C“ číslo XXXX/X, orná pôda o výmere 737 m², ktorá je evidovaná na LV č. XXX pre katastrálne územie W..
- 4/ Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie, ako aj na odvolacom konaní v plnom rozsahu voči žalovanému, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zamietol návrh žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala uložiť žalovanému povinnosť nevstupovať do nehnuteľnosti, rodinného domu na adrese Z. X v D. W., nachádzajúceho sa na parcele číslo XXXX/XX pre katastrálne územie W., na príľahlú parcelu registra „C“ číslo XXXX/X, orná pôda o výmere 737 m², ktorá je evidovaná na LV č. XXX pre katastrálne územie W., nepribližoval sa k nej a to na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov a uložiť jej, aby do 30 dní od doručenia tohto uznesenia podala na tunajšom súde návrh na trvalé vylúčenie žalovaného z užívania rodinného domu č. X na ul. Z. v D. W..

1.1. Pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súd prvej inštancie vychádzal z návrhu žalobkyne, doručeného súdu prvej inštancie dňa 20. 11. 2019, v ktorom uviedla, že počas trvania manželstva postavili predmetný rodinný dom, v ktorom spoločne, spolu s ich dvomi deťmi (A. nar. XX. XX. XXXX a O. nar. XX. XX. XXXX) bývali. Poukázala na násilné správanie žalovaného, ktoré bolo smerované tak voči žalobkyni, ako aj voči deťom. V roku 2004 jej diagnostikovali roztrúsenú sklerózu multiplex. Násilie voči žalobkyni sa zo strany žalovaného stupňovalo od roku 2018 po tom, ako deti vyštval z domu. Choroba mala progresívny charakter, bola odkázaná na barly, nedokázala šoférovať, pohybovať sa mohla len s veľkými problémami. Žalovaný ju bez príčiny často sotil, v dôsledku čoho spadla, udrela si hlavu, jeho útoky voči nej boli častejšie a silnejšie, fackoval ju, štuchal do rebier, sácal.

Dňa XX. 07. 2019 ju žalovaný opäť napadol, vyfackal ju, päšťou udrel do rebier, ktoré jej zlomil, bola v nemocnici. V súčasnej dobe sa vedie trestné stíhanie na OR PZ v Nite pod ČVS: ORP-971/VYS-NR-2019, žalovanému bolo vznesené obvinenie zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby. Po prepustení z nemocnice sa bála ísť domov, syn ju odviezol k matke do Z. D. S., avšak kvôli lekárskeým vyšetreniam sa musela vrátiť do D., kde sa ubytovala v n.o. Y. Z., v Bezpečnom ženskom dome. Jej zdravotný stav si vyžaduje primerane uspokojené bývanie, bezbariérový prístup. Žalovaný obýva sám nový rodinný dom, kde mala pre svoje potreby všetko uspokojené. Spoločné bývanie so žalovaným nie je možné, obáva sa opätovných fyzických útokov. Mieni podať vo veci samej návrh, aby bol žalovaný z dôvodu páchania násillia na blízkej osobe trvale vylúčený z užívania rodinného domu na adrese Z. X v D..

1.2. K žalobe pripojila výpis z listu vlastníctva č. XXXX pre katastrálne územie W., z ktorého vyplýva, že žalobkyňa a žalovaný sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti parcelné číslo XXXX/X o výmere 737 m², orná pôda. Z pripojeného kolaudačného rozhodnutia vyplýva, že rodinný dom je postavený na parcele číslo XXXX/XX, XXXX/X, XXXX/X. Ďalej pripojila lekársku správu z psychologického konzília fyziatricko-rehabilitačného oddelenia zo dňa 15. 07. 2019, so záverom ktorého vyplýva podozrenie na „syndróm týranej ženy“ a udalosť bola hlásená polícii, z konzília sociálneho poradenstva zo dňa 11. 07. 2019 Fakultnej nemocnice D., z ktorého vyplýva, že situácia žalobkyne bude riešená v spolupráci s krízovým centrom Z.. Pripojila tiež lekárske správy s diagnózou sklerózy multiplex, uznesenie Okresného riaditeľstva Policajného zboru v D. zo dňa 08. 11. 2019 ČVS: ORP-971/YS-NR-2019, ktorým bolo vznesené obvinenie žalovanému zo zločinu týranie blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona. Žalobkyňa je invalidná dôchodkyňa, poberajúca invalidný dôchodok v sume 418,90 eura mesačne. V Y. Z. n.o. jej poskytujú sociálne služby a ubytovanie v Bezpečnom ženskom dome od XX. 09. 2019

1.3. Súd prvej inštancie napadnuté uznesenie, ktorým návrh žalobkyne zamietol, odôvodnil ustanoveniami § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, ods. 2 písm. e/, písm. h/, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zákon číslo 1X0/2015 Z.z. v znení neskorších predpisov, ďalej len „CSP“).

1.4. Zamietnutie návrhu žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia zdôvodnil súd prvej inštancie skutočnosťou, že žalobkyňa nepreukázala dostatočným spôsobom dôvody pre nariadenie neodkladného opatrenia. Žalobkyňa v konaní osvedčila, že žalovaný je dôvodne podozrivý z násillia voči nej, ale z jej návrhu a aj z jej vyjadrenia a z pripojených listinných dôkazov, ktoré pripojila k návrhu a aj z tých, ktoré sa nachádzajú v pripojených spisov vyplýva, že žalobkyňa v dome od XX. 07. 2019 nebýva a bývanie má zabezpečené, aj keď dočasne, minimálne do XX. 03. 2020, v bezpečnom zariadení. Napriek tomu, že žalobkyňa v návrhu tvrdila, že v uvedenom zariadení nemá vytvorené vhodné podmienky vzhľadom na svoje závažné ochorenie, tieto skutočnosti neuvádzala v predchádzajúcich konaniach, ktoré sa na Okresnom súde D. viedli krátko pred podaním tohto návrhu a to sp.zn. 10Pc/17/2019 a sp.zn. 7Pc/15/2019 a ani v telefonickom vyjadrení XX.11.2019 voči súdu a preto ich súd nepovažoval za osvedčené. Z vyjadrení žalobkyne v uvedených konaniach a aj z lekárskeých správ, ktoré boli pripojené k tomuto návrhu bolo naopak osvedčené, že žalobkyne bolo odporučené bývanie v DSS vzhľadom na jej zdravotný stav, ktorými výdavkami aj žalobkyňa argumentovala v konaní o určenie výživného na manželku, ktoré sa viedlo pod sp. zn. 10Pc/17/2019. Len sama skutočnosť, že žalobkyňa sa rozhodla ísť bývať do domu, ktorý obýva žalovaný, hoci podozrivý z násillia voči nej, za tohto stavu neosvedčuje potrebu bezodkladnej úpravy pomerov navrhnutým neodkladným opatrením. Napokon ani samotná žalobkyňa takúto bezodkladnú potrebu netvrdila, hoci na podanom návrhu naďalej trvala s poukazom na dobré mravy. Pretože pre skúmanie splnenia podmienok pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase jeho vydania a v konaní neboli osvedčené podmienky na nariadenie tohto neodkladného opatrenia súd návrh žalobkyne zamietol a to aj bez navrhnutého vylúčenia strán sporu podľa § 329 ods. 1 veta prvá CSP. Záverom súd udáva, že nespochybňuje potrebu majetkového vyporiadania strán sporu po rozvode, ktorého predmetom bude prípadne aj predmetná domová nehnuteľnosť a prípadné nároky žalobkyne, ktoré z toho vyplývajúce, tieto skutočnosti však nemajú vplyv na rozhodnutie o tomto návrhu žalobkyne.

1.5. Žalobkyňa návrhom požaduje aj to, aby súd podľa § 325 ods. 2 písm. h/ CSP uložil žalovanému, aby sa k nej nepribližoval na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov. Žalobkyňa však v návrhu a ani vo vyjadrení voči súdu nijakým spôsobom neosvedčila, že by jej telesná alebo duševná integrita mohli byť aktuálne konaním žalovaného nejako ohrozené. Hoci žalobkyňa uviedla, že má zo žalovaného strach a obavy, ktorých dôvodnosť aj osvedčila, zároveň uviedla, aj to, že ju žalovaný aktuálne nijakým spôsobom neohrozuje. Pretože pre skúmanie splnenia podmienok pre neodkladné opatrenie je opäť rozhodujúci stav v čase jeho vydania a v konaní neboli osvedčené podmienky ani na nariadenie tohto neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. h/ CSP, súd aj tento návrh žalobkyne zamietol a to aj bez navrhnutého vylúčenia strán sporu podľa § 329 ods. 1 veta prvá CSP.

1.X. O náhrade trov konania rozhodol tak, že žalovaný nemá voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania dôvodiac, že úspešnému žalovanému žiadne trovy nevznikli, preto mu ich súd nepriznal.

2. Uznesenie súdu prvej inštancie napadla odvolaním žalobkyňa. Opakovane poukázala na dlhodobé týranie zo strany žalovaného, na uznesenie o vznesení obvinenia žalovanému v trestnom konaní, čím dostatočne osvedčila dôvodnosť navrhovanej úpravy vzťahov medzi ňou a žalovaným. Poukázala na druhotnú viktimizáciu (ujma, ktorá obeť vznikla v dôsledku konania alebo nekonania orgánu verejnej moci). Ponúkla žalovanému návrh na vyporiadanie spoločného majetku dohodou, čo on zamietol, nakoľko chce dom, všetky spoločné peniaze, jej núka starý byt, ktorý nemôže obývať a 15 000 eur. Dom v W. si účelovo nechal ohodnotiť na 158 000 eur s tvrdením, že je to jeho reálna hodnota. Nemala prístup k spoločným peniazom, žalovaný jej dával 200 eur na účet, z ktorých platila náklady na byt na G. a energie, poisťky detí a zálohové platby na plyn a elektriku. Jej jediným príjmom je invalidný dôchodok 419 eur. Zdravotná prognóza je veľmi zlá, niet nádeje na zlepšenie, žije v N. ženskom dome, v krízovom stredisku na utajenej adrese s prísnyim bezpečnostným režimom, osamotená bez pomoci a prítomnosti najbližších. S dcérou a synom sa stretáva v kaviarni, syn prenocuje v hoteli.

2.1. Napadnutým rozhodnutím sa cíti byť opakovane poškodená, viktimizovaná na jej právach obeť. Konanie o vyporiadanie BSM bude trvať roky, jej možnosť bývať v zariadení Y. Z. je časovo obmedzená na Xmesiacov, finančná situácia sa nijako nezmení, stále bude odkázaná na pomoc sociálneho systému alebo mimovládnych organizácií. Naliehavosť je daná práve jej bezvýhodiskovou situáciou, jej zdravotným stavom a minimom finančných prostriedkov, ktoré má pre svoju potrebu mesačne k dispozícii.

2.2. Potvrdila, že žalovaný ju momentálne nijako fyzicky neohrozuje, ale to je dané len tým, že býva v N. R. ktorý je na utajenej adrese a tak ju žalovaný ani nemá možnosť vyhľadať. Do spoločného bytu k žalovanému sa nemá odvahu vrátiť, má z jeho násilného správania strach. Keď dňa 18. 11. 2019 si so synom bola pre doklady, žalovaný na ňu slovne útočil, tvrdil, že márne žiada od neho peniaze, nič jej nedá, nech na to zabudne. Má dôvodnú obavu, že ak by súd nevyslovil žalovanému zákaz sa k nej priblížiť, tento ju nenechá na pokoji, prenasledoval by ju a vyhrážal sa jej.

2.3. Navrhuje zrušiť napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie a jej návrhu vyhovieť.

3. Žalovaný na výzvu odvolacieho súdu (§ 329 ods. 1 CSP), v písomnom vyjadrení k odvolaniu a samotnému návrhu žalobkyne poukazuje na ich spoločný život, manipuláciu detí žalobkyňou, nehody počas trvania manželstva. Potvrdil trestné stíhanie voči jeho osobe, naopak poprel akékoľvek fyzické útoky voči nej.

3.1. V podanom návrhu žalobkyňa argumentuje nevhodnosťou priestorov v Y. Z., z dôvodu neexistencie bezbariérového prístupu a argumentuje bezbariérovosťou prízemí ich rodinného domu v W.. Toto tvrdenie je jedno veľké účelové klamstvo. Rodinný dom je trojpodlažný objekt, so suterénom, kde v suteréne je okrem skladu potravín aj technická miestnosť (kotol, ohrievač vody, práčka), prízemie je riešené ako denná časť a podkrovie je riešené ako nočná časť, tu sa nachádza aj kúpeľňa. Užívanie a starostlivosť o rodinný dom spočíva v užívaní a starostlivosti troch podlaží, ktoré nie je možné upraviť na bezbariérové. Naproti tomu byt na G., na A. XX, možno bez ďalších úprav využívať ako bezbariérový, do bytu je možné dostať sa bez prekonania čo len jedného schodu priamo z parkoviska pred bytovkou. Pred rozvodom ponúkol žalobkyni možnosť pomoci s rekonštrukciou tohto bytu po dohode o vyporiadaní BSM. Časovú náročnosť rekonštrukcie odhaduje na 14 dní.

3.2. Žalobkyňa ešte v čase, keď boli manželmi žiadala byt na G. pre ňu zrekonštruovať, následne ho chcela predať a kúpiť si menší. V konaní o výživnom na manželku pred súdom tvrdila, že byt je pre ňu veľký, nedokáže sa oň starať, potrebuje bývať v Domove sociálnych služieb, pričom aj na základe týchto tvrdení jej súd prisúdil výživné na manželku do rozvodu vo výške 100 eur mesačne. Teraz tvrdí, že je schopná bývať a starať sa o trojpodlažný rodinný dom, približne s dvojnásobnou úžitkovou plochou. Túto argumentáciu žalobkyne považuje za účelovú, vzhľadom na prebiehajúce rokovania o vyporiadaní BSM.

3.3. Za nepravdivé označil tvrdenia žalobkyne o nemožnosti nakladania so spoločnými peniazmi, spolurozhodovania o spoločnom majetku. Svoju mzdu vo firme zasielal na účet žalobkyne až do roku 201X, taktiež robil prevody v prospech jej účtu z jeho súkromného účtu, vkladal na tento účet aj hotovostné vklady, financoval chod domácnosti. Poukázal na krivé svedectvo v konaní o výživnom na manželku, kde uviedla, že po odchode zo spoločnej domácnosti zoslala úplne bez prostriedkov, avšak predložila výpis z bankového účtu, z ktorého vyplýva, že mala na účte sumu prevyšujúcu 1 200 eur.

3.4. Navrhuje uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť, zrušiť oslobodenie od platenia súdnych poplatkov žalobkyne a jej odvolanie zamietnuť.

3.5. K vyjadreniu pripojil popis rodinného domu, fotografie, fotografie z bytu, návrh na vyporiadanie BSM.

4. Žalobkyňa v podanom písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalovaného opätovne popísala fyzické a psychické útoky zo strany žalovaného voči nej a na preukázanie týchto jej tvrdení predložila odvolaciemu súdu zápisnicu o výsluchu svedka, O.a H., nar. XX. XX. XXXX, syna strán sporu zo dňa 19. 07. 2019, ktorý výsluch bol vykonaný v trestnej veci zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 Trestného zákona, z ktorého je podozrivý žalovaný. Svedok vo svojej výpovedi popísal týranie tak psychické, ale i fyzické zo strany H. H. voči jeho matke, Z. H., nemu, ako aj jeho sestre.

4.1. Taktiež pripojila i znalecký posudok znalca PhDr. Zuzany Bielikovej, znalkyňa pre odbor psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých č. 49/2019 zo dňa 30. 09. 2019, ktorý bol vypracovaný na základe uznesenia Okresného riaditeľstva PZ, odbor kriminálnej polície, Nábřežie mládeže 1 D., ČVS: ORP-971/VYS-NR-2019 v trestnej veci zločinu týranie blízkej a zverenej osoby. Zo záverov tohto znaleckého posudku vyplýva, že konanie podozrivého je správaním, ktoré sa vyznačuje vyšším stupňom hrubosti a bezcitnosti, trvalo dlhú dobu, malo eskalujúci charakter a poškodená ho pociťovala ako ťažké príkorie, t.j. spôsobovalo jej psychické utrpenie. Ťažko znášala najmä jeho agresívne útoky voči deťom, ktoré nedokázala pred manželom uchrániť. Voči synovi bol agresívny, od malička na ňom praktizoval fyzické tresty s následkami na fyzickom zdraví, keď bol starší, vedel sa postaviť voči násiliu zo strany otca, trestal ho psychicky. V súčasnej dobe je jej vzťah k manželovi ľahostajný, má strach zo stretnutia s ním.

5. Žalovaný v písomnom vyjadrení k vyjadreniu, ako aj k predloženému znaleckému posudku a ďalším listinným dôkazom (výpovede syna na polícii), na výzvu odvolacieho súdu, zotrval na svojich vyjadreniach. Potvrdil, že nezhody v manželstve boli bežnými hádkami. Vyčíta jej, že dodnes neurobila zápis rodinného domu do katastra nehnuteľností napriek tomu, že to prisľúbila. Taktiež nerozporoval zlý vzťah so synom O.om. Často sa kvôli nemu so žalobkyňou hádali, ona ho obhajovala, pritom jeho správanie v škole aj doma sa vymykalo akceptovateľnému rámcu správania, bol viackrát priestupkovo riešený políciou pre násilnú činnosť. Jeho výpoveď na polícii považuje za účelovú v snahe poškodiť mu. Účelovosť trestného oznámenia zo strany žalobkyne spočíva vo „vylepšení si pozície“ v rozvodovom konaní a pri delení BSM. Za účelové klamstvo považuje jej tvrdenie o tom, že jej nedával finančné prostriedky, opak preukázal v predchádzajúcom vyjadrení. Žalobkyňa nehospodárne nakladala s finančnými prostriedkami v rokoch 200X až 2011, na čo prišiel v októbri 2011. Viackrát robila výmery nie veľkých súm (40 - 70 eur) a zároveň aj platila kartou. Ako bolo nakladané s finančnými prostriedkami, doteraz nevie. Žalobkyňa má naučenú argumentáciu typu: „trpela som jeho nálady a násilie roky, myslela som si, že deti majú rodinu a ja že nemám inej pomoci. Keby nie zásah pani primárky v nemocnici, možno by ma doma ešte stále fackoval, deti vyhnal z domu ja som zostala osamotená“. V tomto smere zotrval na svojom predchádzajúcom vyjadrení, v ktorom uviedol, že k žiadnemu násiliu z jeho strany voči žalobkyňi nedošlo. Ďalej sa vyjadril k pokusom o vyporiadanie BSM. Žalobkyňa trvá na tom, aby sa vyporiadanie riešilo súdnou cestou a po celú túto dobu aby on bol vylúčený z užívania rodinného domu. Toto konanie žalobkyne je nelogické, a to i vzhľadom ku skutočnosti, že pri dohodovaní podmienok vyporiadania súhlasil s jej podmienkami, že ona získa do výlučného vlastníctva byt a bude jej zároveň vyplatený vyrovnací podiel vo výške 40 000 eur. Za túto sumu by si mohla dlhodobo platiť vysoko kvalitne zariadenie vzhľadom k jej zdravotnému stavu. Poukázal tiež na skutočnosť, že rodinný dom nie je bezbariérový, je to trojpodlažný objekt, kde v suteréne je okrem skladu potravín aj technická miestnosť, prízemie je riešené ako denná časť a podkrovie ako nočná časť, tu sa nachádza aj kúpeľňa. Tieto na bezbariérové upraviť možné nie je. Taktiež vstup na pozemok, na ktorom je rodinný dom postavený, ako aj vstup do rodinného domu je po schodoch, ktoré vstupy nezodpovedajú potrebám a zdravotnému stavu žalobkyne. Navrhuje uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť.

4. Krajský súd v D., ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané stranou v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, 3X2 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 3X3 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), vec prejednal a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné a napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil tak, že návrhu žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia v plnom rozsahu vyhovel.

5. Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

X. Podľa § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

Podľa § 325 ods. 2 písm. e/ CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby nevstupovala dočasne do domu alebo bytu, v ktorom býva osoba, vo vzťahu ku ktorej je dôvodne podozrivá z násillia. Podľa § 325 ods. 2 písm. h/ CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby sa na určenú vzdialenosť nepribližovala alebo iba obmedzene približovala k osobe, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť jej konaním ohrozená.

Podľa § 32X ods. 1, 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

Podľa § 329 ods. 1 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

Podľa § 33X ods. 1 CSP, ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania, môže vo výroku uznesenia uložiť navrhovateľovi povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej. Súd túto povinnosť neuloží najmä vtedy, ak je predpoklad, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami.

7. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení Civilného sporového poriadku vyplýva, že súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ak je potrebné, aby boli bezodkladne upravené pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Charakter neodkladného opatrenia umožňuje, aby súd pred rozhodnutím o návrhu na jeho nariadenie nevykonal výsluch strán ani si nevyžiadal ich vyjadrenie. V návrhu však musia byť uvedené rozhodujúce skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená a opísané skutočnosti hodnoverne osvedčujúce dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana. Zároveň musí byť z návrhu zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha a pripojené listiny, na ktoré sa odvoláva. Toto všetko je povinný osvedčiť navrhovateľ neodkladného opatrenia.

7.1. Účelom inštitútu nevstupovania do domu alebo bytu pri dôvodnom podozrení z násillia je eliminovať kontakt páchatel'a domáceho násillia alebo osoby dôvodne podozrivej z takéhoto skutku s jeho obeťou. Neodkladným opatrením možno osobe, proti ktorej návrh smeruje, uložiť, aby dočasne nevstupovala do domu alebo bytu, v ktorom chránená osoba býva. Z formálneho hľadiska nemusí ísť o dom alebo byt na adrese, ktorá je evidovaná ako adresa trvalého, resp. prechodného pobytu chránenej osoby. Rozhodujúci je faktický stav užívania obydlia za účelom bývania. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je irelevantné, či v prospech povinnej osoby svedčí vlastnícke alebo iné subjektívne právo vo vzťahu k dotknutému dome alebo bytu. Prípadné obmedzenie výkonu vlastníckeho práva má v tomto prípade legitímny účel, ktorý je do značnej miery zdôraznený verejným záujmom. Samotné obmedzenie je pritom vždy dočasné. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia musí mať sú za osvedčené dôvodné podozrenie z násillia na navrhovateľovi. Dôkazné bremeno zaťažuje samotného navrhovateľ'a. Súčasne je nevyhnutné hodnoverne osvedčiť, že navrhovateľ'ova osobná integrita vykazuje znaky fyzického alebo psychického násillia. Pôjde predovšetkým o lekárske správy, trestné oznámenia, čestné vyhlásenia trestnej osoby a pod.

7.2. Ustanovenie § 325 ods. 2 písm. e/ CSP predstavuje snahu zákonodarcu riešiť otázku domáceho násillia a situáciu jeho obetí. Predpokladom aplikácie tohto ustanovenia je určitý stupeň intenzity fyzického či psychického násillia, a to taký, ktorý znamená nezniesiteľnosť ďalšieho spolužitia s páchatel'om násillného chovania. Intenzita násillného chovania musí byť teda spôsobilá natoľko

znižiť kvalitu a možnosť spolužitia v spoločnej domácnosti, že sa toto spolužitie stane objektívne neakceptovateľným, prípadne až nemožným. Uvedené platí nielen v prípadoch žitia v spoločnej domácnosti, či v jednom dome alebo byte, ale napríklad aj pre prípady, keď obeť násilia v dome či v byte priamo nežije, avšak zdržiava sa v ňom napríklad z dôvodu pravidelných návštev iných osôb tam žijúcich. Pre rozhodnutie súdu je preto významným stupeň vyvinutého fyzického či psychického násilia, resp. hrozba takéhoto správania. Keďže rozhodnutie súdu podľa § 325 ods. 2 písm. e/ CSP je významným zásahom do práv a predstavuje určitú sankciu vo vzťahu k páchatelovi násilia, musí byť už samotná existencia konkrétneho fyzického či psychického násilia, alebo existencia jeho hrozby dostatočne osvedčená, pričom dôkazné bremeno zaťažuje navrhovateľa.

7.3. Pred nariadením neodkladného opatrenia postačuje, ak je osvedčené dôvodné podozrenie z násilia. Osvedčenie dôvodného podozrenia z násilia znamená, že súd pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti (teda nie všetky rozhodujúce), pričom postačuje, že osvedčená skutočnosť sa mu z hľadiska na všetky okolnosti javí ako najvyšš pravdepodobná. Dôvodnosť podozrenia nemá kvalitu podozrenia potrebného na začatie trestného stíhania alebo priestupkového konania preto súd nemusí uvažovať o vzťahu podozrenia k prípadnému trestnému alebo inému obdobnému postihu povinnej osoby. Osvedčenie takého podozrenia musí vyplývať napríklad z obsahu trestného oznámenia alebo oznámenia priestupku, prípadne zo spisov orgánu povereného starostlivosťou o rodinu a deti alebo z vedomostí tzv. predvedných osôb, spolubyvajúcich alebo susedov, ale aj tvrdení rodiča, manželky, družky.

7.4. Pojem násilia ako taký nie je nikde vo všeobecne záväznom právnom predpise formulovaný, avšak jeho základným charakteristickým znakom je úmysel. Násilie je následkom istého druhu ľudského konania, ktoré je zámerné. Ide o telesnú, aj duševnú ujmu. Deklarácia o odstránení násilia páchaného na ženách, schválená Valným zhromaždením OSN v roku 1993 ho označuje ako akýkoľvek násilný čin, ktorý vedie alebo by mohol viesť k fyzickej, sexuálnej alebo psychickej ujme alebo zraneniu, vrátane vyhrážania sa takýmito činmi, zastrasovania alebo svojvoľného obmedzovania slobody, a to vo verejnom či súkromnom živote. Preto v súvislosti s domácim násilím je mimoriadne dôležité minimalizovať kontakt násilníka s obeťou, keďže najvhodnejší priestor má násilník v domácom prostredí obeť. Z uvedeného dôvodu bolo aj sformulované predbežné opatrenie v ustanovení § 7X ods. 1 písm. g/ Občianskeho súdneho poriadku (zákon číslo 99/19X3 Zb., účinný do 30. XX. 201X), v súčasnosti § 325 ods. 2 písm. e/ CSP, ktorého účelom je poskytnúť oprávnenému účastníkovi dočasnú ochranu, prípadne zabrániť ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia aj za cenu, že skutkový stav nie je náležite zistený (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5MCdo/10/2012 zo dňa 15. XX. 2012, uznesenie Krajského súdu Prešov zo dňa 28. 03. 2018 sp.zn. 18Co 45/2018).

8. V predmetnej veci žalobkyňa, navrhovateľka, sa návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. e/ a písm. h/ CSP domáhala, aby súd nariadil žalovanému neodkladné opatrenie, ktorým mu dočasne zakáže vstupovať do rodinného domu nachádzajúcom sa na adrese Z. X D. a tiež na príslušnú parcelu číslo XXXX/X v katastrálnom území W. a zároveň aby sa k navrhovateľke nepribližoval na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnila dlhotrvajúcim násilím voči nej a aj deťom (v čase rozhodovania sú plnoleté), a to tak psychickým, ako aj fyzickým. Na dôkaz tohto jej tvrdenia predložila lekársku správu z 15. 07. 2019, v ktorej je konštatované podozrenie na „syndróm týranej ženy“, ktoré naznačuje dlhodobá sociálna izolácia, nízke sebavedomie, stopy po fyzických atakoch, naučená bezmocnosť, vyčerpanosť, znížená možnosť a schopnosť ovplyvňovať vlastný život. Celá udalosť bola telefonicky nahlásená dňa XX. 07. 2019 na políciu. Následne po prepustení z nemocnice, od XX. 09. 2019 bola žalobkyňa umiestnená do krízového centra Z.. Žalobkyňa k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia predložila aj uznesenie Okresného riaditeľstva policajného zboru v D., ČVS: ORP-971/VYS-NR-2019 zo dňa 08. 11. 2019, ktorým vyšetrovateľ stíha L.. H. H. ako obvineného zo zločinu týranie blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona. Opakovaného fyzického a psychického týrania sa mal dopustiť na invalidnej manželke L.. Z. H. od roku 2012 do XX. 07. 2019, kedy bola žalobkyňa hospitalizovaná v nemocnici a po ukončení hospitalizácie bola umiestnená v krízovom centre. Umiestnenie v krízovom centre je od XX. 09. 2019 na dobu pol roka.

8.1. Súd prvej inštancie návrh žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol dôvodiac nesplnením podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia tým, že žalobkyňa v predmetnom rodinnom dome v súčasnej dobe nebýva a teda útok zo strany žalovaného je nepravdepodobný.

8.2. Odvolanie proti uzneseniu súdu prvej inštancie podala žalobkyňa, ktorá opakovane uviedla dôvody pre nariadenie neodkladného opatrenia, zdôrazňujúc, že v krízovom centre môže byť najviac šesť mesiacov, t.j. do XX. 03. 20XX.

9. Odvolací súd, zaoberajúc sa predmetom konania (nariadenie neodkladného opatrenia), z hľadiska vyššie uvedených zákonných ustanovení a skutkových zistení, dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je vecne správne. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je rozhodujúce preukázanie minimálne nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy, či preukázanie ohrozenia výkonu budúceho rozhodnutia a teda v danom prípade osvedčenie existencie a intenzity násillia voči žalobkyni zo strany žalovaného. Splnenie tohto predpokladu žalobkyňa, ako navrhovateľ neodkladného opatrenia, svojim návrhom a ďalšími listinnými dôkazmi dostatočne preukázala a osvedčila. Odvolací súd konštatuje, že žalobkyňa preukázala opodstatnenosť potreby upraviť pomery medzi účastníkmi konania, nariadením neodkladného opatrenia vo vzťahu k jej osobe a nehnuteľnosti, v ktorej bývala a iba pre agresívne správanie sa žalovaného, ktorým je ubližoval na zdraví, musela predmetné bývanie opustiť.

9.1. Odvolací súd skonštatoval, že žalobkyňa v doterajšom konaní dostatočným spôsobom (trestným oznámením, trestným stíhaním žalovaného, znaleckým posudkom, lekárskymi správami, výpoveďou syna O.a), preukázala existenciu a aj dostatočnú intenzitu fyzického, či psychického násillia. Dôkazy, ktoré predložila, svedčia o agresívnom správaní žalovaného voči žalobkyni, čomu nasvedčuje i začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie. Tomuto záveru tiež nasvedčujú aj závery vykonaného znaleckého dokazovania v rámci trestného konania. Žalobkyňa (resp. lekár nemocnice) tým, že oznámila násillie voči nej na polícii, ale aj začatým trestným stíhaním a vznesením obvinenia žalovanému, jednoznačne preukázala tak existenciu, ako aj intenzitu fyzického a psychického násillia voči nej zo strany žalovaného. Nariadiť neodkladné opatrenie tohto typu je možné súdom iba za situácie, že žalobca unesie dôkazné bremeno svojich tvrdení, jednoznačným spôsobom preukáže spôsobenie fyzického, či psychického násillia voči nemu. V opačnom prípade, ak ide iba o domnelé, resp. nie jednoznačné násillie, či dostatočnej intenzity, sa môže hrubým spôsobom zasiahnuť do základného práva druhej strany na bývanie, ktoré právo je zahrnuté medzi základné práva a slobody, garantované a chránené Ústavou Slovenskej republiky. Taktiež iba vo výnimočných prípadoch je možné toto právo obmedziť. Žalobkyňa doterajším dokazovaním osvedčila, že je nevyhnutné dočasne upraviť pomery medzi stranami sporu, osvedčila existenciu násillia voči nej zo strany žalovaného. Okrem žalobkyne násillie voči nej zo strany žalovanej potvrdil vo svojej výpovedi na polícii aj ich syn, O., ktorý vo svojej výpovedi podrobne popísal, ako žalovaný počas celej doby spoločnej domácnosti, matku bil, fackoval, udieral, kopal a aj psychicky týral.

9.2. Odvolací súd preto jednoznačne dospel k záveru o opodstatnenosti návrhu žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia, v dôsledku čoho zmenil podľa § 388 CSP napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie a návrhu žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel v plnom rozsahu.

XX. Odvolací súd týmto zmeňujúcim rozhodnutím vyhovel aj návrhu žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým súd zakáže žalovanému približovať sa k nej na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov. Toto nariadenie neodkladného opatrenia (§ 325 ods. 2 písm. h/ CSP) súvisí práve s preukázaním existencie a dostatočnej intenzity fyzického a psychického násillia zo strany žalovaného voči žalobkyni. Aj pri tomto nariadení neodkladného opatrenia musí mať súd za osvedčené ohrozenie telesnej alebo duševnej integrity žalobkyne konaním osoby, proti ktorej návrh na nariadenie neodkladného opatrenia smeruje.

XX.1. V danom prípade už odvolací súd vo vyššie uvedených dôvodoch konštatoval osvedčenie existencie a dostatočnej intenzity sústavného a dlhotrvajúceho fyzického a psychického násillia zo strany žalovaného voči žalobkyni. Násillie žalobkyňa preukázala tak lekárskymi správami, znaleckým posudkom v trestnom konaní, trestným stíhaním žalovaného za zločin týrania blízkej a zverenej osoby, ako aj výpoveďou syna O.a v rámci trestného stíhania. Z uvedeného dôvodu, zohľadniac strach žalobkyne, navrhovateľky, z agresívneho správania sa žalovaného voči nej, vzhľadom odvolací súd dôvodnosť aj tohto dôvodu na nariadenie neodkladného opatrenia.

11. Odvolací súd, zmeniac napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie, konštatuje, že žalovaný iba okrajovo sa vo svojich vyjadreniach vyjadroval k násilliu, ktorého sa mal dopustiť na žalobkyni, toto popieral iba všeobecne, neuviedol žiadne iné dôkazy, ktoré by vyvrátili tvrdenie žalobkyne, svedka, či záverov znaleckého posudku. Žalovaný v priebehu celého konania iba namietal, že žalobkyňa zle hospodárila, že jej posielal na jej účet peniaze. K samotnému návrhu na vylúčenie jeho užívania rodinného domu, ktorý patrí do BSM viackrát a opakovane konštatoval, že tento dom je trojpodlažný, sama žalobkyňa namieta, že v krízovom centre nie je bezbariérovosť zabezpečená, čo nebude mať ani v tomto rodinnom dome. Ponúkol jej byt na G. v D., ktorý patrí taktiež do BSM.

11.1. K týmto námietkam žalovaného, odvolací súd konštatuje ich účelovosť a v danom prípade aj neopodstatnenosť. Za situácie, že žalobkyňa osvedčila existenciu a pomerne vysokú mieru intenzity tak

fyzického ako aj psychického násilia, je pre nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým súd dočasne vylúčil žalovaného z užívania rodinného domu, právne irelevantné, že tento rodinný dom je trojpodlažný, že sa nedá prerobiť na bezbariérový. Žalobkyňa osvedčila, že až do jej hospitalizácie v nemocnici (XX. 07. 2019) v tomto dome bývala v spoločnej domácnosti so žalovaným. A aj keď v súčasnej dobe býva mimo tohto domu, a to v krízovom centre Z., do ktorého nastúpila po ukončení hospitalizácie v nemocnici (XX. 09. 2019), a v ktorom môže byť ubytovaná najdlhšie na dobu šiestich mesiacov, má právo sa vrátiť po uplynutí tejto doby do nehnuteľnosti, ktorú považuje za svoj domov a v ktorej do eskalácie krízovej situácie aj v skutočnosti bývala. Z tohto pohľadu preto nie je podstatné o aké bývanie ide, či toto bývanie vyhovuje alebo nevyhovuje potrebám žalobkyne. Jednoznačne má právo vrátiť sa tam, kde bývala pred opustením spoločnej domácnosti v dôsledku násilia zo strany žalovaného.

XX. Predmetné nariadenie neodkladného opatrenia má dočasný charakter a trvá do rozhodnutia konania vo veci samej. Odvolací súd, zmeniac napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie, uložil žalobkyni povinnosť, aby v lehote 20 dní od doručenia tohto uznesenia, podala na súd žalobu o vylúčenie žalovaného z užívania predmetnej nehnuteľnosti. V prípade nedodržania tejto lehoty, nariadené neodkladné opatrenie súd aj bez návrhu zruší, ak žaloba nebola v lehote podaná (§ 33X ods. 3 CSP).

13. O náhrade trov konania tak na súde prvej inštancie, ako aj na odvolacom súde, rozhodol odvolací súd podľa § 39X v spojitosti s ustanovením § 255 ods. 1 CSP a úspešnej žalobkyni vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému, o výške ktorých rozhodne podľa § 2X2 ods. 2 CSP súd prvej inštancie.

XX. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).